



# Kyrkja kallar til handling for skaparverket

Av Gunnar Kvåle og Sigbjørn Grønås

## I Kyrkjemøtet sitt vedtak om skaparverk og berekraft står det mellom anna:

«Hele Den norske kirkes engasjement for skaperverk og bærekraft har sitt utspring og henter sin kraft i troen på den treenige Gud: Gud skapte og opprettholder fortsatt all sin skapning. Gud skapte mennesket av jorden, og vårt liv er vevd sammen med jordens liv. I Jesus Kristus vil Gud forsone verden og hele skapningen med seg. Ånden kaller og opplyser oss, og hjelper oss å leve i respekt for skaperverket. Menneskets avhengighet av jorden må avspeiles i hvordan vi ivaretar vårt ansvar som forvaltere av skaperverket. Mennesket er skapt i Guds bilde, og er en del av skaperverket. Vi er kalt til et liv i nestekjærlighet. Bevaring av skaperverket handler om økt livskvalitet for oss alle».

Kyrkjemøtet utfordrar både bispedømeråd og kyrkjelydar. Eit mål er å dobla talet på grøne kyrkjelydar innan utgangen av 2013. Det skal opprettast «grøne» kontaktpersoner i alle kyrkjelydar og ein blir oppmoda til å ha eigne fagdagar om miljø og klima.

## Kyrkjemøtet oppmodar til politisk handling

Kyrkjemøtet utfordrar alle politiske parti til å føra ein klimapolitikk som gjev raske reduksjonar i klimagassutslepp, samtidig som ein sikrar naudsynt utvikling for fattige land. Kyrkjemøtet oppmodar Storting og Regjering til å prioritera betydelige kutt i klimagassutslepp i Norge og å ta nye initiativ på den internasjonale arenaen. Klimarettferd kan ein berre nå dersom industrialiserte land bidrar til å finansiere fattige lands behov for klimatilpasning og fattigdomsbekjempelse. Finansiering av klimatiltak må koma i tillegg til annen bistand.

Kyrkjemøtet krev vidare ei opprydding i offentlege norske investeringar. Det må leggast overordna vekt på etiske retningslinjer basert på omsyn til miljø, forbruk og rettferd. Kyrkjemøtet støttar krav frå Samisk kyrkeråds og Mellomkyrkjeleg Råds om at norske styresmakter sørger for at Statoil trekkjer seg

ut av oljesandprosjektet i Canada. Dette er naudsynt både ut frå klima- og miljøomsyn, og av omsyn til urfolks rettigheter.

## Kyrkjemøtet utfordrar også den einskilde av oss

Kyrkjemøtet oppmodar oss om å øva oss på ein jordvendt kristen praksis, og til å vera bevisste på kva me kan gjera i våre eigne liv, både som samfunnsborgarar, forbrukarar og medmenneske.

Kyrkjemøtet drøfta ei skisse til «Øvelse på jordvendt kristen praksis» for bruk i kyrkjelydane. Oppmodingar med utgangspunkt i ulike bibelord er nemnde, som til dømes:

- Kjenn etter om du har gjort deg avhengig av materielle goder som skadar deg sjølv eller andre.
- Gje raust i ofringar og lag forpliktande avtalar om å støtta ein eller fleire kyrkjelege eller humanitære organisasjonar.
- Lag eit klimaregnskap for deg og familien din og finn ut korleis du kan kutta energibruk og klimautslepp. Lag ein spareplan for å finansiera investeringar i reinare energibruk.
- Sett deg inn i kva ulike politiske parti meiner om klimarettferd, miljø og arbeid mot global fattigdom og legg vekt på dette når du skal røysta ved val.
- Følg med om klimaplanar i kommunen du bur i blir gjennomførte.

## Stortingsvalet 2013 som klimaval

Kyrkja er gjennom Kyrkerådet med i arbeidsutvalet for «Klimavalg 2013» der 35 ulike organisasjonar samarbeider om å gjera valet i 2013 til eit klimaval.

Bakgrunnen for dette er den klåre bodskapen frå FN's klimapanel og andre autoritative instansar om at klimagassutsleppa må reduserast raskt og omfattande. For å ha ei rimeleg von om å avgrensa den globale oppvarminga til mindre enn to grader, kan me berre bruka om lag ein femdel av kjente reserver for olje, kol og gass. Sjølv

ein auke på to grader vil gje svært alvorlege klimaskader. Den kjende klimaforskaren ved NASA, professor James Hansen, kallar to graders stigning ei oppskrift på katastrofe, og FN sin klimasjef meiner at grensa må setjast til mindre enn 1,5 grad. Det gjeld å hindra at endringane blir så store at sjølvforsterkande prosessar vil gje oss ei anna jord enn den me kjenner i dag..

I denne situasjonen skulle ein venta at Noreg ville fylgja FN si oppmoding om at rike land må redusera sine utslepp med mellom 25 og 40 % innan 2020 i forhold til 1990. Klimameldinga og klimaforliket gjev i beste fall ein reduksjon i Noreg på 10 %, truleg mindre.

Berre eit tydeleg og vedvarande folkeleg press kan sørgja for at klima blir et tema som betyr noko ved Stortingsvalet. Difor arbeider Kyrkja, saman med 34 andre organisasjonar, om å gjera Stortingsvalet 2013 til eit «Klimaval».

Ulike kristne grupper er samde i klimasaka. Leiarane for dei store misjonsorganisasjonane: Det norske misjonsselskap, Normisjon og Norsk Luthersk Misjonssamband, la nyleg fram sine syn på klimautfordringane i eit tankevekkjande innlegg i avisa Vårt land. Under overskrifta «Samfunnet har gått seg vill» skriv dei mellom anna: «Vi må vende oss bort fra et forbruk som belaster Guds skaperverk og gjør oss til avgudsdyrkere». Dei etterlyser ein samfunnsmodell som ikkje baserer seg på fortsatt vekst og forbruk, men som «gir sann mellommenneskelig velstand uten fortsatt økonomisk vekst for oss rike». Dei lyfter fram gode kristne ideal som nøysemd, nestekjærlig og arbeid.

I sum er det er godt å sjå at Kyrkja og kristne menneske tek tak i desse dei største utfordringane me som menneske i dag står overfor. Me er kalla til personleg å ta ansvar og arbeida for naudsynte endringar som må til, både i eige liv og i samfunnet, slik at fattige som lever i dag og generasjonane som kjem etter oss skal kunna få eit liv med akseptable levekår, som også dei har krav på.